

SVENSK MUSIKTIDNING

Nr 7.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Vasa 61 9.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 1 April 1899.

Expedition: Kungstensgatan 56.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspolis 20 öre pr petirad.

19:e Årg.

Tora Hwass.

Så allmänt som pianospelet odlas hos oss, likasom i alla civiliserade land, är hittills antalet af våra pianister, som hunnit till en för offentligt uppträdande tillräcklig utbildning, jemförelsevis ringa, och högst få hafva gjort sig ett namn såsom virtuoser och konstnärer af högre rang. Om vi nu med förbigående af de manliga pianisterna fästa uppmärksamhet vid dem af det andra könet, som framträtt på konsertestraden, så kunna vi indela dessa i tre kategorier: de som uteslutande eller hufvudsakligen egnat sig åt att ackompanjera, de som haft en något mera framstående rol såsom deltagande i kammarmusik och slutligen de som gjort sig kända som solister och virtuoser. Bland dessa senare, hvilka naturligtvis stå högst på den pianistiska rangskalan, kan fröken Tora Hwass för närvarande anses intaga främsta rummet såväl med afseende på virtuositet och omfångsrik repertoar som med hänsyn till sin konserterande verksamhet, hvilken sträckt sig utom vårt eget land till en musikplats af sådan betydenhet som Englands hufvudstad, der allt hvad stort är inom musikvärlden församlas sig. En särskild förtjenst får man tillräkna fröken Hwass i anordnande af de trio-soaréer, hvilka nu fortgått på fjärde året och

som under denna säsong varit dess mera välkomna, som vi hittills gått miste om att få njuta af Aulinska kvartettens kammarmusik.

Eget nog ha soiréer af triokonserter äfven förut föranstaltats af fruntimmer; så i början af 1870-talet de konserter, som gäfvos af fröknar Claëson, Agrell och Bergman, samt i början af 1880-talet af fröknar Lindberg, Åberg och Lagervall; de först nämnda pianister, de derpå i ordningen följande violinister och de sist nämnda violoncellister. Af kvinnliga pianister kunna

vi för öfrigt nämna såsom deltagarinnor i kammarmusikkonserter, utan att egentligen ha uppträtt som solister, fru Ida Åquist samt fröknar Valb. Aulin, Strandberg, Dorff, Märta Ohlson, Alfhild Larson, Gerta Samuel o. a. Vända vi återigen blicken på svenska solopianister af det feminina könet, hvilka på senare decennier låtit höra sig här i vår hufvudstad, och det är om dem vi tala, kunna vi nämna från längre tid tillbaka fru d'Aubert, fröknar Hilda Thegerström, Sara Magnus och Beate Högfelt samt under senare tid fröknar Sigrid Carlheim-Gyllensköld, Hedvig Svenson, Sigrid Pettersson och Astri Andersen, af hvilka den förstnämnda längst och i vidsträcktare mån gjort sig bekant som konserterande pianist och äfven medverkande på kammarmusikkonserter.

Efter denna öfverblick af fröken Hwass föregångerskor och närvarande kamrater inom sitt fack, skola vi till hennes här meddelade porträtt bifoga några korta biografiska data och uppgifter om hennes konstnärliga verksamhet.

Tora Kristina Hwass är född i Mo, norra Dalsland, den 15 juli 1861. Hennes första egentliga musikstudier leddes af Jac. Ax. Josephson i Upsala, hvilken omfattade den begåfvade eleven med särskildt intresse och först ingaf henne tanken att egna sig åt den musikalska banan. Studierna afbrötos dock ett par år genom ett svårt rygglidande, som förhindrade allt arbete, och först som

Tora Hwass.

konvalescent kunde hon åter börja pianostudierna, nu vid Stockholms-konservatoriet, i hvars pianoklass hon 1881—86 utbildade sig med fröken Thegerström som lärarinna. Piano-studierna fortsattes sedan för Ludwig Breitner i Paris.

Första gången fröken Hwass, efter hvad vi kunna erinra oss, lät höra sig här offentligt var i februari 1891, då hon som ackompanjatriss biträdde hr C. A. Söderman på en af honom gifven matiné i Musikaliska akademien. En större uppgift hade hon att lösa sista dagen i samma månad, då hon på en af Franz Nerudas privata soaréer medverkade i en pianoqvartett af Saint-Saëns och i april samma år, då hon medverkade i en pianotrio af Rubinstein tillsammans med den här då gästande violinvirtuosen Emile Sauret och violoncellisten Lisker. Följande året biträdde hon äfven hr Neruda på en af hans soaréer och gaf den 18 nov. i Musikaliska akademien en egen konsert, biträdd af hr Neruda, hvars värdefulla medverkan hon sedan alltjemt åtnjutit på sina kammarmusik-soaréer härstädes, hvilka gifvits från och med 1896 i Vetenskapsakademien, två under hvarje säsong. Sistnämnda år medverkade fröken Hwass vid en af Neruda-qvartettens soaréer i Köpenhamn, i Schumanns pianotrio op. 63, då tidningen Dannebrog yttrade om henne: »Det är ingen småsak att som kammarmusiker stå lika högt som Anton Svendsen och Franz Neruda, men det gör fröken Hwass. Det låg en flygt och en inspiration öfver hennes spel, som man länge skall minnas.» Hennes första uppträdande i den danska hufvudstaden var vid en Rubinstein-fest 1895 i Kammarmusik-föreningen, och hon gaf der sedermera en egen konsert. Åren innan fröken Hwass började sina triosoaréer hade hon ett par större konserter i Musikaliska akademien och har biträdt såväl Aulinska kvartetten (1893) som flere gånger Nerudaqvartetten vid dess soaréer i Göteborg (1893, 96, 98) samt inom Sverige gjort åtskilliga konsertturnéer med fröknar Ester Sidner och Märtha Petrini, fru Ellen Gulbranson, hr Neruda och Zetterqvist m. fl. Vid en af Saint-Saëns-konserterna här i aug. 1897 under hans egen ledning utförde fröken Hwass piano-partiet i hans G-moll-konsert till den berömda pianistens och kompositörens stora belåtenhet.

I London gaf fröken Hwass sin första konsert 1895 i juni, då hon utom solonummer utförde duetter tillsammans med lady Hallé. Hon har sedan årligen gifvit konserter i London under vårsäsongen och spelat i dess finaste salonger. Äfven i år ämnar hon konserter der.

Londontidningarna hafva gifvit ganska smickrande omdömen om hennes spel, och efter första konserten blef

hennes porträtt med biografi intaget i veckotidningen St James Budget.

Betrakta vi fröken Hwass' repertoar, så är densamma ganska rik och värdefull, upptagande kvartetter och trior af Beethoven, Dvorak, Brahms, Schumann, Tschaikowsky m. m., sonater af Beethoven (de sista bl. a.), Schumann, Chopin och större saker af Bach, Brahms, Schumann, Chopin, Liszt etc.

Fröken Hwass har äfven utöfvat en betydande verksamhet som lärarinna och har sedan flere år tillbaka kunnat räkna hertiginnan af Dalarne, som mycket intresserar sig för musik, till dem hon lemnat handledning i piano-spelet.

Ur E. von Hartmanns Estetik.

II.

Hela denna undersökning af det estetiska skenet och de deraf framkallade känslorna, hvarigenom Hartmann ställt sig på den enda hållbara och allmänt antagliga ståndpunkten, gent emot hvilken alla andra äro ensidiga, vare sig de utgå från det sköna idé, från åskådningen eller från känslan, hvilat på den förutsättningen, att det sköna utgör ett område för sig och har sitt eget ändamål. Detta har af föregående författare starkt betonats; och Hartmann finner sig äfven förslå att från sin ståndpunkt begränsa *det sköna i förhållande till andelivets öfriga områden*, ehuru han, olik föregångarne, gör denna undersökning först efter sedan han redogjort för det skönas konkretionsstadier och modifikationer.

Innan Hartmann går in på det skönas förhållande till det sanna, det goda och till religionen, visar han, huru skildt det är från det reala behovet; först der detta är tillfredsstäldt — och det sker icke genom det sköna —, kan skönheten få någon betydelse, men då utvecklar den sig också, hvilket folkens historia visar, med nödvändighet såsom ett idealt behof. Skönheten hör till lifvets öfverflöd, kan betraktas såsom »lyx», om man så vill; och personer, hos hvilka det reala behovet öfverväger eller som ledas af en falsk, sentimental humanitet och därför icke kunna eller vilja inse det skönas ideala betydelse, uppträda ofta mot konsten såsom en lyxartikel, som icke en gång skaffar den stora massan arbetsförtjenst. Från ren eudemonistisk ståndpunkt måste man ju också tillbakasätta det ideala behovet af det sköna, innan det reala är tillfredsstäldt. Men behovet kan aldrig fullt tillfredsställas, det ökas ofta just derigenom att det tillfredsställes, och med kulturens framåtskridande skjutes den gräns, der nöden begynner, allt mer uppåt;

då skulle man ju aldrig komma att ens börja omhulda de sköna konsterna. Emellertid höjes i verkligheten, fortsätter Hartmann, folkets uppfattning af det sköna, likasom också dess materiella lifsläge förbättras »trots all skärpning af nödkänslan» och dess klagan öfver lyxen minskas. Till denna folkets estetiska uppfostran böra de högre klasserna anse sig pliktiga att medverka; men de måste därför först sjelfva rena sin smak och icke såsom de för närvarande göra, låta hänsynet till den materiella lyxen taga öfverhand öfver skönhetens fordringar och derigenom dels gifva medelklassen det sämsta exempel, dels locka konstnärerna att ur utomestetiska synpunkter för förtjensten frambringe det estetiskt medelmåttiga eller det — måhända dyrbara — usla. Den verkliga konsten, särskildt nationalteatern, bör därför af staten och den enskilde (bäst genom fria föreningar) omhuldas och understödjas, så att smaken kan hållas ren, och allt smakförskämmande af lagen bannlysas.

Det sköna är således höjdt öfver det reala behovet, och delar detta företräde med de öfriga ideala riktningarne: sanningen, sedligheten och religionen. Både *det sanna* och *det sköna* utgå, säger Hartmann, från den sinliga företeelsen; men det förre upplöser det sinliga skenet genom reflexion, det senare deremot, som icke kan demonstreras, utan uppenbarar sitt innehåll känslomässigt och aningsfullt, fasthåller sinligheten. Skönheten måste försaka all realistisk sanning, som betecknar medvetenhetsinnehållets öfverensstämmelse med den objektiva realiteten. Till formen och äfven till innehållet, då man nemligen inskränker det sanna till »kunskapen» eller »vetenskapen», äro de således motsatta. Den metafysiska sanningen deremot, som omfattar grunden för tillvarons och medvetandets båda sferer och kan kallas den idealistiska sanningen, är till sitt innehåll beslägtad med det sköna. Skönheten beror också på öfverensstämmelse mellan åskådarens medvetenhetsinnehåll och världens ideala väsen och grund; men i det hon utesluter den af sanningen fordrade genomgången genom individuationens reala värld och öfverensstämmelsen med denna, öfvergår hon enligt Hartmann omedelbart från den subjektiva företeelsen såsom sådan till det ideala väsendet. Härigenom blir skönheten den idealistiska sanningens profet i en trosfattig och metafysisklös tid, som endast vill låta den realistiska sanningen galla.

Sedan Hartmann temligen knapphändigt framställt det naturskönas och det konstskönas ställning i det skönas värld, behandlar han hvad Vischer kallar »det sköna i subjektiv existens» under rubriken *det konstskönas uppkomst*. I detta kapittel (VIII), det mest utarbetade och måhända det

värdefullaste i II boken, redogör Hartmann för den konstnärliga produktiviteten, hvilken är nödvändig att lära känna, innan man ingår på det konstsköna, men hvarpå man icke, såsom Schleiermacher o. a., uteslutande får grunda en estetik, enär den icke har någon betydelse på det naturskönas och det historiskt skönas områden. Såsom första förstadium till den konstnärliga verksamheten betraktar Hartmann efterhärmaningen, hvars drift är en begynnelse till den förra, men hvars produkter endast i ornamentet få en relativ själfständighet. Liksom flera gånger förut framhåller han naturefterbildningens värde t. ex. för utvecklandet af den tekniska färdigheten, men han betonar också, att man på denna princip icke kan grunda en konst, enär den samma då blott kunde frambringa estetiskt värdelösa porträtt, hvilka ju aldrig skulle kunna mäta sig med originalen. De, som teoretiskt hylla efterhärmaningsteorien, innesluta vanligen faktiskt deri också det andra förstadiet, idealiseringen, hvilken dels är negativ, renande, dels positiv, förstärkande. Vid den förra arten af idealiseringen måste producenten hafva ett intuitivt medvetande af fantasibildens öfverensstämmelse med det släktmessiga idealet; vid den senare af dess öfverensstämmelse med det konkret-individuella idealet. Om man från flera olika objekt hemtar olika framstående sköna och uttrycksfulla drag och sammanbinder dem i en bild, träder till idealiseringen kombinationen, hvilken dock icke får blifva själfständigt konstverksbildande, utan endast ett förstadium (det tredje) till den egentliga konstnärliga verksamheten, den skapande gestaltningen. Såsom ett första vilkor för denna fordras »den produktiva stämningen» eller den ännu oformade förnimmelsen af den själen behärskande produktionsdriften. Det moment, då det, som hithills lefde i ousägliga känslor, oberoende af medvetandet, tager gestalt eller konkret sinlig företeelseform, kallas »konceptionen», ett ofta behandladt begrepp, som man dock icke, såsom Vischer gjort, får förväxla med idealet. Konceptionen, som vanligen icke med ett slag och sällan såsom färdig och fullbordad ur det omedvetna framträder, måste fullständigas af och öfvergår så småningom i »det inre genomförandet»; såsom hjälpmedel användas här de tre förstadierna, men man får icke ersätta det inre genomförandet med den blotta kombinationen (såsom s. k. författarefirmor göra). Uttrycket »komposition» är icke träffande för det förra, enär derunder också förstås den bestämda rumliga och tidliga anordningen af leden i vissa konstverk, hvilken endast omfattar det formalsköna på de tre lägsta stadierna, under det att det inre genomförandet väsentligen hänför sig på det skönas högre

konkretonsstadier. Utföres denna i de inre genomförda konception och fantasikenet förvandlas i varseblifningssken, så inträder »objektiveringen» (vid poesien förvandlas icke fantasikenet, utan öfverlemnas endast åt talets öronsknen för återproduktion). För att den i det yttre genom objektiveringen framträdande bilden må kunna bevaras, fordras »fixering», som för poesien sker genom skriftecknen, för musikengen om nottecknen, för plastiken genom modellen; för måleriet åter sammanfaller den först med det fullständiga utförandet, och för de mimiska konsterna saknas den egentligen och ersättes endast nödortftligen genom en beskrifning på de handlingar och åtbörder, som skola utföras. (Forts.)

Ytterligare om text och musik

i Mozarts opera »Enleveringen ur seraljen».

Såsom en fortsättning af uppsatsen i förra numret om »Enleveringen» följer här nedanstående.

Operans uvertyr har en liflig karakter men i densamma är inflickadt ett andante, utgörande början af Belmonts aria som inleder första akten. Detta andante börjar i moll, antydande sorgen hos de båda älskande innan de återfinna hvarandra, men öfvergår sedan till arians durtonart. Belmont är nämligen nu vid målet med godt hopp att befria sin älskade Constance, som tillika med sin kammarjungfru Blonde och tjänaren Pedrillo blifvit tillfångatagna af sjörofvare och sålda som slafvar till Selim pascha. I arian »Här jag dig återfinner» anropar Belmont himlen om bistånd, längtande efter att få se och tala med Constance och undrande hur det skall kunna ske.

Nu framträder operans komiska figur, uppsyningsmannen Osmin, släpande på en stege för att plocka ned fikon. Medan han gör detta sjunger han »Den en käreasta har funnit» o. s. v., då Belmont ropar honom an och frågar om det här är Selims palats. Osmin fortsätter sången utan att besvara frågan, som upprepas af Belmont, hvilken förargad utbrister: »Drag för tusan med din visa», och när han sedan nämner Pedrillos namn blir Osmin ursinnig, förklarande, att denne »borde på en påle spetsas». För Osmins grofheter rymmer Belmont fältet och nu inträder Pedrillo, hvilken gör tjänst som trädgårdsmästare hos paschan, hvarvid Osmin urladdar sin vrede öfver honom på ett komiskt sätt. Då Osmin aflägsnat sig får Belmont tillfälle att tala med Pedrillo och erfar nu att Constance är Selims »utkorade herskarinna», me-

dan denne alltjemt är den »obönhörde älskaren». De öfverenskomma nu att Pedrillo skall införa Belmont som byggmästare hos Selim. Belmont har sört för att de skola slippa ut och önskar nu att få tala med Constance. Selim och Constance äro ute på en lusttur till sjös, och Pedrillo går bort för att höra efter när de äro att vänta tillbaka. Då Belmont är allena gifver han sina känslor luft i arian »O hur ängsligt, o hur häftigt klappar ej mitt hjerta nu». Pedrillo kommer hastigt in och ber honom gömma sig ty båten med de lustfarande närmar sig. De skynda ut, gondolen landar. Selim (talrol) och Constance med följe stiga i land och paschan hyllas af folket i en kör och en solokvartett, ackompanjerad af janitscharmusk. Derpå följer Constances aria »Ack jag älskat och var lycklig», hvori hon söker afvisa Selims kärlek.

Då hon aflägsnat sig presenterar Pedrillo Belmont för Selim såsom en ung man, den der studerat byggnadskonst i Italien och nu tillbjuder paschan sin tjenst. Han blir antagen, men då han efter Selims bortgång vill inträda i palatset jemte Pedrillo, tillbakavisas han af Osmin med de orden: »Marsch, marsch, marsch! drag för hin!» uti den lustiga trion som avslutar första akten.

Andra akten, som försiggår i trädgården vid paschans palats, inledes af Blonde, som i arian »med vänlighet i miner» ger sin älskogsranke herre Osmin en lektion i artighet mot damer, och sedan hon bragt honom i raseri genom att uppenbara för honom sin kärlek till Pedrillo, hotar hon honom att genom Constance utverka att han får sig en bastonad. I den påföljande duetten förargar sig Osmin öfver fransmännens galenskap att låta kvinnorna råda, medan Blonde i muntert trots (uttryckt i sångens sextondelsfigurer) förklarar att »en flicka är till frihet född».

När Blonde jagat bort Osmin träder Constance in. Båda äro okunniga om att befrielsen är nära, och Constance uttrycker nu sin sorg och saknaden efter Belmont i en vemodig aria. Selim närmar sig och Blonde skyndar bort. Paschan söker vinna och öfvertala Constance, men då hon med fasthet afvisar honom, hotar han med att utöfva sin makt. Hon förklarar då att hon hellre vill lida hvad som helst och söka befrielse genom döden än gifva efter för hans böner och hot. Hon lemnar honom och Selim följer efter, förfärad öfver ett sådant mod. Blonde återkommer nu följd af Pedrillo, som meddelar henne att Belmont är der och att flykten skall verkställas samma natt. Blonde skyndar att bringa Constance denna nyhet, sedan hon förut i en aria uttryckt sin glädje. Pedrillo har emellertid hämtat ett par flaskor vin för att skaffa

Osmen ett rus och derigenom underlätta flykten. Hans aria »Raskt till striden» uttrycker nu den kraft (trumpeterna) och otålighet (violinerna) som beherskar honom, på ett sätt som väcker den nu inträdande Osmens stora förvåning. Den listige Pedrillo förklarar att hans glada sinnesstämning härleder sig från vinet, och efter någon öfvertalning förmår han turken, som undrar »om Allah kan se det», att dricka af vinet, hvori Pedrillo blandat en sömndryck. Drickesscenen belidsagas af den muntra duetten »Vivat Bacchus!» Då drycken snart gör sin verkan, släpar Pedrillo bort den druckne och Belmont inträder med den glada arian: »När som glädjens tårar flyta», och snart infinna sig Constance, Blonde och Pedrillo, hvarefter följer den kvartett, som avslutar denna akt. I denna kvartett låter Mozart musiken uttrycka skilda stämningar hos de båda paren, hos Belmont och Constance en öm och känslfull, hos de båda andra en mera skämtsam och komisk. De två männen vilja gerna ha visshet om en sak, som är litet svår för dem att framställa. Belmont börjar: »Man sagt — att du» — och vid Constances svar: »Min älskade, förklara dig!» kommer det ändtligen fram: »Säg har du Selim kär?» Och Pedrillo frågar Blonde: »Säg har ej Osmen smått — sin rätt som herre öfvat?» — De begge kvinnornas svar äro till formen litet olika; Constances lyder: »Ack hur du mig bedröfvar!» och Blondes är — en smällande örfil, som af Pedrillo besvaras med att han nu känner sig öfvertygad. Härefter förändras musikens karakter och tempo; efter försoningen följer en kärlekshymn.

I tredje akten föreställer scenen en plats mellan paschans palats och Osmens boning. I bakgrunden syns hafvet. Det är midnatt. Belmont inträder. Hans nu i operan följande stora aria, »Jag mig åt kärleks makt förtror», uteslutes stundom och ersättes af den, som föregår kvartetten i andra aktens slut. Pedrillo och en sjöman komma in med stegar, hvarefter den senare går för att lätta ankar och göra allt klart till flykten. Pedrillo, som är försedd med en mandolin, uppstämmer nu en romans, såsom det öfverenskomna tecknet. Constance öppnar fönstret, Belmont stiger in och skyndar strax derefter med henne ned emot stranden. Men under det den ängslige Pedrillo kraflar sig upp på stegen till Blondes fönster, kommer Osmen in med en slaf, får se stegarne och sänder slafven ut efter vakten. Emellertid sätter han sig nederst på stegen och då sömndrycken ännu gör verkan, slumrar han in. Pedrillo och Blonde vilja begagna sig deraf och skynda bort men blifva jemte Constance och Belmont gripna af vakten och i det de föras bort ger Os-

min, som nu fullständigt nyktrat till, sin glädje luft i den ypperliga arian »O, hvad jag skall triumfera!»

Selim träder in och får af Osmen veta hvad som passerat. Då Belmont, som nu föres in jemte Constance yppar sig som Belmont Lostados, finner paschan i honom sin dödsfiendes son. Full af harm går han bort till lika med Osmen för att gifva denne befallning om de skyldiges bestraffning. I ett recitativ och en duett förbrår sig nu Belmont att han beredt Constance ett sådant olycksöde; hon förklarar emellertid att hon ej kan lefva utan honom och gerna går med honom till döden. Emellertid föres den ängslige Pedrillo in tillsammans med den mera modiga Blonde. Pedrillo har skäl att känna ångest i förväntan att blifva kokt i olja eller spetsad.

Selim inkommer. Hans ädelmod har segrat och han skänker dem alla friheten. I finalen uttrycka de lyckliga paren sin tacksamhet och glädje, medan Osmen ursinnig skyndar bort. De befriade uttrycka pjesens moral i kvartetten »Att döma mildt och handla rätt, gör sinnet ljust och lifvet lätt». hvarefter en kör af janitscharerna »Länge lefve Selim pascha!», avslutar operan.

Musikpressen.

Nyligen har utkommit

För piano, 4 händer:

HÄGG J. AD.: *Nordisk symfoni*, klaverudtog. Pris 7 kr.

För piano, 2 händer:

HÄGG J. AD.: *Sonat* (n:o 2). Pris 3 kr. — *Zwei klavierstücke*. 1 kr. — *Drei kleine Suiten*. I F-moll, II H-moll, III Ess-dur à 1 kr. — *Kleine nordische Lieder ohne Worte und Präludien*. Häft. 1 och 2 à 1 kr. (Elkan & Schildknechts förlag.) Häft. 3 och 4 à kr. 1,25.

För violin och piano:

HÄGG J. AD.: *Kleine Romanze und Intermezzo*. Pris kr 1,50.

På Wilh. Hansens förlag, Köpenhamn har utkommit:

HORNEMAN-SCHYTTE: *Barn-Pianoskola*.

I närvarande tid, då pianomusik af verkligt värde så föga produceras, är det glädjande att få mottaga sådana pianistkatter, som J. Ad. Häggs ofvan nämnda verk. De hafva väl också alla tillkommit i en tid, som står den klassiska pianomusikens skapelser närmare än vår egen, att döma så väl af deras formfulländning som af det musikaliska innehållet, röjande verklig inspiration af högre konstnärlig art. De flesta af dessa stycken äro visserligen af ringa omfång, men dessa

»Lieder» (alla med tillegnan) äro för-tjusande miniaturer, dem hvarje pianist borde tillägna sig. Ytterst intressant och musikaliskt fängslande är Sonaten i F-moll, innehållande Allegro, Andante och final: Adagio och Allegro. Mot några longörer och den organiska byggnaden kan dock anmärkning göras. Med all sin präktiga klangfyllighet är sonaten ej synnerligen svår att utföra. Af de mindre pianostyckena är den första af »Zwei Klavierstücke» störst till omfånget.

De tre »Suiterna» omnämndes i förra numret, med ett berömmande omnämmande af en tysk anmälare, i hvilket vi instämma. Af dessa innehåller n:o I Allemande, Sarabande, Gigue, n:o II Largo, Sarabande, Vivace, n:o III Präludium, Dreistimmiges Canon all ottava, Vivace.

Den 4-händ. »nordiska symfonien» innehåller: I Allegro, II Adagio cantabile, III Presto, IV Finale: Maestoso. Allegro vivace. Äfven denna är ett präktigt verk af stor skönhet. Mindre betydande men dock melodiskt intagande äro styckena för violin och piano, båda lätta att utföra.

Dessa verk af Hägg hafva utgifvits af Det Nordiske Forlag (musikförlaget Henr. Hennings) Köpenhamn.

Hornemans Pianoskola utgår nu (25:e upplagan »betydligt tillökad» af Ludwig Schytte. Wien 1892) med svensk text. Skolan inledes med de vanliga anvisningarna för nybörjare och innehåller först en mängd två- och fyrehänd. småstycken, 58 af Horneman.

Ett 20-tal stycken har lemnats af Schytte. För öfrigt har skolan ett omvexlande, väl valdt innehåll, för två och fyra händer, af operamelodier, stycken af de klassiska mästarna (sonater af Beethoven etc.) m. m., omvexlande, med »öfningar», och i slutet skalor, klaviaturafbildning och förteckning öfver i musiken förekommande främmande ord. Priset på skolan (149 sid. i större oktav) är, som vanligt med danska musikallier, icke utsatt å densamma.

Literatur.

Kyrkosången, sällskapet »Kyrkosångens vänner» årsskrift n:o 1 jan.—mars 1899 (Profnummer), utgifven af af G. T. Lundblad, har utsändts i början af året jemte *Förhandlingarna* vid Sällskapet Kyrkosångens vänner inom svenska kyrkan första allmänna förbunds-fest i Linköping den 11 och 12 maj 1898, utgifna af G. T. Lundblad, centralkomiténs sekreterare. Årsskriftens 1:a nummer innehåller: I tre uppsatser: 1. Är kyrkosångsfrågan blott en musikalisk fråga? 2. Hvad förstås med koral? (båda af

Ldbd); 3. Den nya svenska mässmusiken, bedömd af en tysk fackman (R. Friherre von Lilieneron), samt innehåller vidare: II. Från kyrkosångens vänners verksamhet; III. Korrespondensartiklar (från hufvudstaden af Hüpatius); IV. Kyrkliga musikalier; V. Breflåda och tillkännagifvanden. Tidskriftens pris är, utan musikbilaga, 80 öre, med sådan 1 kr. 55 öre (utom postarvodet). Prenumeration sker blott å postkontor. Lösnummer (utan bilaga) erhålles hos Red. å 30 öre. — »Förhandlingarna» (Pris 80 öre; för arbetande medlemmar af K. S. V. 50 öre) rekvideras hos komminister G. F. Lundblad, Händene, Skara, mot insändande af kontant betalning medelst postanvisning eller i form af sparmärken, och sändes franko.

FÖLJETONG.

Gambisterna.

Gamban är ett redan föråldradt instrument, hvilket med den nuvarande violoncellen — som dock fullkomligt ersätter detsamma såväl hvad beträffar dess byggnad som dess gestalt och form — hade stor likhet. Den hölls likasom violoncellen mellan knäna och kallades af detta skäl knäviol. (Viola de gamba, basse de viole) hade 5 eller 6 strängar, hvilka räknades uppifrån och nedåt samt spelades med stråke.

De första som spelade gamba voro engelsmännen; de blefvo ock de sista hvilka längst bibehöllo detta instrument. Vid Carl Fredrich Abels död (1787) kom gamban i glömska. Abel, en af det 18:de århundradets största virtuoser och komponister, tog i bokstaflig mening sin älskling med sig i grafven; han var och förblef den siste gambisten.

Under de första decennierna af nyss nämnda århundrade lefde i Paris tvänne virtuoser på gamba, de der på detta instrument åstadkommo oerhörda saker: Roland Marais och Anton Forqueray. Marais utmärkte sig för sin graciösa behandling af sitt instrument, Forqueray deremot för virtuositeten i sitt spel på detsamma. Det var därför icke underligt, att många utlänningar kommo till Paris, för att under dessa mästares handledning vinna högre fulländning, hvarvid hvar och en hade tillfälle att välja den lärare som han ansåg bäst passa för sig. Till Marais kom en gång en tysk, vid namn Sachs, och utbad sig att af honom blifva upptagen som elev. Äfven till Forqueray kom en tysk, som kallade sig Hesse, och hvilken äfvenledes blef emottagen som elev. Under sex månader studerade begge ynglingarna med den största ihärdighet,

och deras mästare voro med sina lärjungar högeligen belåtna.

En gång inträffade att båda gambisterna möttes på gatan. I glädjen öfver att efter flera år åter få se hvarandra, ingingo de på ett närbeläget kaffehus, för att språka om ett och annat i musik. Under samtalets lopp kommo de äfven att tala om sina elever.

»Af alla de lärjungar jag hittills haft», utropade Forqueray lifvad, »går ingen upp emot den, som jag för ett halft år sedan fick mottaga! Den kanalen anser icke någon passage för svår för sig; de mest invecklade öfverviner han med en lätthet, som ofta gör mig stum af förvåning. Jag må spela för honom hvad jag vill, ögonblickligen spelar han det efter, och det med alla nyanser. Han har bestämt Hin Häle i kroppen på sig.»

»Gratulerar!» svarade Marais, »men jag har ett dylikt subjekt, med den skilnaden, att jag håller min elev för att vara en engel. Han är äfvenledes tysk till nation och heter Sachs. Han spelar med en känsla så, att man tror sig förnimma en klang från högre sfärer. Hade Lully upplefvat det att få höra Sachs spela, skulle i och med detsamma ett medel att stilla hans häftighet gifvits, och takterandet på täspetsarna, som kostade honom lifvet, hade visserligen uteblifvit.»

»Men man skulle också vara en så skummande giftbägare som Lully, för att i sin vredes utbrott icke skona sig sjelf», yttrade Forqueray. »Hvilken präktig karakter företer icke min elev Hesse! Ännu aldrig såg jag honom förtretad, änskönt det mångfaldiga gånger händt att hans ansträngningar på instrumentet icke lyckats. Af honom skulle det bli en kapellmästare af annat skrot och korn!»

»Ni gör mig riktigt nyfiken, min kära Forqueray! att lära känna er unge tysk.»

»Och ni pinar mig till döds med edra loftal öfver engeln Sachs.»

»Vid hvilken tid ger ni Hesse lektioner hemma hos er?» frågade Marais skyggt.

»Dagligen kl. 10 om morgnarna.»

»Om ni icke har något emot, så kommer jag till er i morgon för att se underbarnet.» —

De båda musici skildes vänskapligt och gingo hvar hem till sig.

Andra dagen infann sig Marais, redan innan lektionstimmen var inne, i Forquerays hemvist. Straxt derpå inträdde eleven, — men störtade baklänges några steg, liksom träffad af blixten, då han fann sig stå ansigte mot ansigte med de båda mästarne.

»God morgon, herr Hesse!» ropade Forqueray.

»Aj, aj, herr Sachs! det tycks som hade ni två namn», — inföll Marais med rynkad panna.

»Mina herrar», sade ynglingen för-

lägen, »jag måste erkänna att jag icke handlat ärligt. Jag heter blott Hesse och är från Sachsen.»

»Hvarför har ni begagnat er af en sådan list?»

»Jag ber tusen gånger om förlåtelse, men jag ville taga undervisning af er båda. Endast på detta sätt syntes det mig möjligt att bli en oöfverträffad gambist.»

»Unge man», sade Forqueray, »ni har vågat bra mycket!»

»Jag inser det allt för väl, och jag är mycket olycklig att jag råkat miss-haga herrarne. Nåväl, hvarje upprättelse . . .»

»Nej, käre Hesse!» afbröt honom Forqueray godmodigt, så är det icke menadt. Jag tycker rätt mycket om att ni fullligen uppskattar min berömda kollega. Jag är alldeles icke ond på er och står er gerna till tjänst, i fall ni vill anlita mig som lärare.»

»Jag också!» inföll Marais lifligt. »Jag aktar Forqueray allt för högt, för att icke veta att han är den förste virtuos på gamba. Liknar han skogs-forsen, som genom sitt majestätiska fall aftvingar vandraren beundran, så är jag tillfreds att liknas vid den lugna vik, i hvilken fiskarna stimma. Jag är icke afundsjuk på hans konstnärsvärde, nej, vid gud! jag det är.» —

I sanning, ett skönt, sällspordt exempel af konstnärlig blygsamhet!

Marais och Forqueray omfamnade Hesse och Sachs i en person, och den till tårar rörde tacksamme lärjungen blef den tredje i detta vänskapsförbund.

Kapellmästaren Ernst Christian Hesse, Tysklands förste och berömdaste gambist, uppnådde en med ära krönt ålder af 86 år. Han dog den 16 maj 1762.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Mars 11, 23 v. Flotow: *Martha* (Lady Harriet, Nancy: fröken Fernqvist, fru Linden; lord Tristan, Lyonel, Plumkett, domaren: hrr Bergström, Ödmann, Sellergren, Grafström). — 15 Bizet: *Djamileh*; Mascagni: *På Sicilien* (Lucia: fru Linden). — 16, 19 Mozart: *Don Juan*. — 17 Thomas: *Mignon* (Mignon, Philine: frkn Thulin, Fernqvist). — 18 *Vermländingarne*. — 20, 22, 25 Bizet: *Carmen* (Carmen, Micaela, Frasquita, Mercedes: fru Linden, frökn. Fernqvist, Karlsohn och Lindegrén, Hallgren; Don José, Escamillo, smugglarhövdingen, Zuniga, Morales, Remendado: hrr Bratbost, Söderman och Lejdström, Forsell, Grafström, Malmström, Henrikson). — 24, 26 Auber: *Den stumma från Portici* (Fenella: frök. Strandin; Elvira, en hofdam: fru Östberg, frök. Gaston; Alfonso, Lorenzo, Selva, Masaniello, Pietro, Borella: hrr M. Strandberg, Malmström, Lejdström, Lemon. Sellergren, Söderman). — 27 Donizetti: *Leonora*. — 29 Gounod: *Romeo och Julia* (Julia: miss Lilian Eldée från London, gäst; Gertrud, Stefano: fru Strandberg, frök. Karlsohn; Romeo, Capulet, pater Lorenzo, Tybalt, prins Paris, Mercutio, Benvolio, hertigen: hrr

Ödmann, Lundqvist, Sellergren, Lundmark, Malmjö, Söderman, Henrikson, Grafström).

Vasateatern. Mars 15—27 Sidney Jones: *Geishan* (27/3 150:de gången). — 20, 26 *Vermåningarna* (Matiné). — 28, 29 Offenbach: *Frihetsbröderna*, operabuffa i 3 akter af Meilhac och Halévy (Fiorella, Fragoletto: fröken Grünberg, fru Berg; Montedafiore, Pietro, Trascapattullo, Don Cluncar, hofkamrern: herrar Lund, Strömberg, Nyblom, Sjöberg, Adami (m. fl.)

Vetenskapsakademien. Mars 21 Fröken Tora Hvass' 2:a kammarmusiksoaré. Biträdande: konsertm. L. Zetterqvist, prof. Fr. Neruda. 1 Volkman: Pianotrio, B moll op. 5; 2 Tschai-kowsky: Pianosonat, G dur, op. 37; 3 Beethoven: Pianotrio, D dur, op. 70 n:o 1. — 23 Konsert af herr Wilh. Klein. Biträdande: fru A. Lang, herr Wilh. Stenhammar.

Östermalms kyrka. Mars 31. Konsert till förmån för Frimurarebarnhuset. Haydn: »Skapelsen», oratorium. Medverkande: Fru Östberg, fröken Thulin; herrar C. F. Lundqvist, M. Strandberg, Sellergren, Bergström, operakören och kgl. hofkapellet. Dirigent: hofkapellm. R. Henneberg.

Först mot slutet af förra månaden kunde »Carmen», till följd af svårigheter vid somliga äldre operors uppsättande på den nya scenen, återupptagas. Såsom ett bevis på hur populär denna opera är vilja vi göra en liten jämförelse mellan densamma och några andra favoritoperor bland ofvan anförda. »Den stumma» — nu återupptagen med samma rollbesättning som för ett år sedan — gafs här första gången 1836 och har hittills på 63 år gifvits 271 gånger, »Martha» och »Leonora» gingo 1850 första gången öfver vår operascen, och af dem har, på 49 år, »Martha» gifvits 169 gånger, »Leonora» 112. Men »Carmen», först uppförd här 1878, har på endast 21 år gifvits ej mindre än 233 gånger.

En annan repris är »Romeo och Julia», hvori den bebådade debuten af den engelska sångerskan miss Lilian (Duncan-) Eldée egt rum. Hennes röst har en späd timbre men synes vara väl utbildad att döma af koloraturpartierna i rollen. Apparationen är behaglig och i paritet med rösten, hvarjemte den dramatiska framställningen och plastiken i allmänhet var tillfredsställande. Publiken visade sig också vänligt stämd emot den främmande gästen. Operans rollbesättning var för öfrigt den vanliga, förut ofta omnämnd.

På Vasa-teatern har »Geishan» ändtligen fått hvila och efterträds af Offenbachs lustiga och musikaliskt kvicka buffaoperett »Frihetsbröderna», om hvars utförande vi ännu ej hunnit taga notis. Den gafs första gången som recett för herr Strömberg, som då firade 25 års-jubileum som skådespelare.

Af konserter står naturligtvis Långfredagskonserten främst, å hvilken man som vanligt bjöds på återhörande af Haydns sköna oratorium »Skapelsen», utförd af goda krafter, såsom ofvan kan synas.

Fröken Hvass' soaré gafs inför en mycket talrik publik, som visade de utmärkta trioartisterna lifligt erkännande, särskildt blef soarégifvarinnan sjelf mycket applåderad efter utförandet af Tschai-kowskys svåra sonat, som utan mera framstående egenskaper som komposition dock tog en stor artistisk förmåga i anspråk. Trion af Volkman, den ansedde tyske komponisten (f. 1815, d. 1883) sluter sig till den romantiska skolans alster med en blandning af klassisk stil och sentimentalitet, som emellertid gör verket underhållande. Ett värdigt slutnummer utgjorde Beethovens härliga trio med det dystra largot, som förlänat den namnet »spöktrion».

Äfven herr Klein hade att fagna sig åt väl besatt salong på sin konsert. Med hans sympatiska, något veka tenorbariton har man förut fått göra bekantskap, då han biträdt våra större musiksällskap. Herr K. inledde konserten med »Den skeppsbrutne» af A. F. Lindblad och Körings »En spelman» samt avslöt den med Södermans vackra sång »Kung Heimar och Aslög», biträdd af harpisten fru Lang och pianisten W. Stenhammar. För öfrigt föredrog han »Värfningen» af Söderman samt sånger af Schumann, i hvilkas tyska text han syntes mera hemmastadd i än de svenska sångernas. Stort bifall eröfrade fru Lang med solostycken för harpa af hennes man, Josef Lang, och Hasselmann. Värdefullt biträde lemnade herr Stenhammar både genom mästerligt ackompanjemang och genom spelade pianostycken: Lange-Müllers stämningsfulla »Skovstykker», ett par anslående kompositioner af fröken Valborg Aulin, »Berceuse» och »Humoresk», samt »Fantasistykke» af Emil Sjögren. Musiken under påsken och början af denna månad ha vi att omnämna i nästa nummer.

Musiknotiser.

Från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Halléns opera »Waldemars-Skatten» kommer efter hvad nu är bestämdt, att få sin premiär d. 8 nästk. april. Hufvudrollerna Waldemar och Ava innehafvas af herr Forsell och fröken Thulin, Bylgias parti uppbäres af fröken Hulting, de tre andra Ägirs döttrar representeras af fröknar Hallgren, Lindegrén och Edström; herr Ödmann innehar Olofs lilla parti, herr Lundquist borgmästarens och herr Sellergren abbotens. Beträffande operans text hänvisa vi till n:o 5 af denna tidning hvori innehållet utförligt framställes. Mozarts »Enleveringen» är äfven färdig att uppföras, hvilket under närmaste tiden kommer att ega rum.

Konsert-matiné af Gustaf Hägg, den framstående organisten i Klara kyrka, kommer att gifvas söndagen den 9 april med biträde af fru Davida Afzelius, fröken Karin Weber, konsertmästaren Lars Zetterqvist och herr Max Strandberg m. fl.

Filharmoniska sällskapet gifver sin 2:a abonnemangskonsert tisdagen den 11 april i Musikal. akademiens stora sal, hvarvid utföres Fr. Liszts oratorium »Legenden om den heliga Elisabeth».

Aulinska kvartetten ämnar under denna månad härstädes gifva två abonnemangssoaréer, hvartill program senare kommer att tillkännagifvas.

Algot Lange har från 17—28 mars i K. F. U. M:s lokal och i Vetenskapsakademien hållit 4 föreläsningar om tonbildning i sång och tal, hvarvid han af åhörarne rönte lifligt bifall för sitt i många afseenden intressanta föredrag. Detta karakteriserades särskildt af en polemisk rigtning mot Fritz Arlbergs tonbildningslära, hvilken herr Lange lärt känna först sedan han utgifvit sin bok »Om sång». Herr Arlbergs inflytande på sångundervisningen i vårt land synes dock af herr Lange ha blifvit öfverskattadt. Vi skola återkomma till innehållet af dessa föreläsningar.

Fröken Hulting har under förra månaden uppträdt i Köpenhamn som Anna i »Don Juan» i stället för fru Johanne Brun, som insjuknat.

Fröken Emma Holmstrand, den talangfulla behagliga svenska sångerskan, förut anställd vid vår k. opera och sedan några år bosatt i Paris, har nyligen på konserter i Nizza och Monte Carlo uppträdt med stort bifall enl. »Courrier musicale» (Menton), som meddelar notiser om hennes konstnärsverksamhet och uppgifver att hon i höst skall komma att sjunga på Opéra Comique i Paris. »Vi äro öfvertygade», säger tidningen, »att hon der skall vinna all den framgång hon förtjenar som artist och sångerska likasom genom sin behagliga apparation.»

»Ann Mari». Den af herr Joh. Frid. Hagfors författade texten till José Eibenschütz' en-akts-opera »Ann Mari» — hvilken lär ha antagits till uppförande å Operan i Stockholm — har utkommit i tryck i Åbo. Operan är tillägnad konung Oskar.

Göteborg. Musikföreningen gaf den 20 mars sin 3:e kammarmusikkonsert med biträde af Aulinska kvartetten jemte herr Stenhammar, hvilka förut konserterat i södra delen af landet. Programmet upptog: 1 Svendsen: Stråkkvartett A moll, op. 1; 2 Brahms:

Pianoquintett, F moll, op. 34; 3 Schumann: Stråkvartett A moll op, 41. En musikafton för välgörande ändamål gafs den 19 mars under medverkan af pianisten och tonsättarinnan fröken Sara Wennerberg m. fl. samt orkester. Af programmets nummer må nämnas Festmarsch och pianostycket »Chant sans paroles» af fröken Wennerberg, som äfven deltog i Allegro och rondo ur Beethovens piano-konsert op. 37 med orkester, Suite för flöjt af Godard, spelad af fru Engström, samt sånger utförda af fröken Gunnarson. Den 26 mars gaf dir. Kuhlau sin 2:a symfonikonsert efter följande program: 1 Weber: uvertyr till »Euryanthe»; 2 Bach-Abert: Preludium och Fuga; 3 Beethoven: Symfoni n:o 4, B dur.

Stora teatern, der van der Osten med sällskap länge spelat, fick i februari en ny egare, i det dir. Ranft för 575,000 kr. inköpt den af herr Brinkman i Köpenhamn. Teatern, som invigdes d. 15 sept. 1859, lär behöfva grundlig restaurering.

Jönköping. Den 25 mars gafs härstädes för välgörande ändamål en kyrkokonsert, hvarvid utfördes åtskilliga nummer ur Mendelssohns oratorium »Paulus» under ledning af den om musiklifvet härstädes högt förtjenta fru A. Bagge. Såväl solisterna som den omkring 80 personer starka kören och orkestern utförde berömvärdt sina partier med god sammanhållning. Konserten var besökt af ett tusental åhörare, hvilka särskildt hade att vara fru Bagge tacksamma för utmärkt inöfning och direktion.

Från våra grannland.

Kristiania. Mars 15—28. Å Kristiania teater ha några pjäser med musik ej förekommit under senare hälften af mars; men af sådana har Eldorado-teatern under denna tid uppfört »Stella eller Tamburmajorens dotter», opera comique i 4 akter af Offenbach samt »Orfevs i underjorden» och »En midsommarnatt i Dalarne».

En märklig konsert var den som den 18 mars gafs af hr Joh. Halvorsen med biträde af pianisten fru Er. Nissen, sångerskan fru Elis. Dybwad, violinisten Arve Arvesen, en större manskör och orkester, hvarvid endast kompositioner af konsertgifvaren utfördes, nemligen: 1 a) Capriccio (Allegro de concert), b) Folkvisa (arrang.), c) Måneskinsmörjerna (efter Garborgs »Haugtussa», 1:sta gång), utförda af fru Nissen och hr Halvorsen; 2. »Vasantasena», suite för stor orkester (1:sta gång); 3. Sånger: a) »Sulamiths sang paa Bjergene», b) »I seraillets have», c) Dokka; 4. a) Scen i skogen, ur äfventyrskomedien »Tørnerose» (1:sta gång), b) Bojarernes indtog, intermezzo för orkester; 5. Passacaglia, duo för violin och altviol (hrr Arve-

sen och Halvorsen); 6. »Varde» för unison manskör och stor orkester (manuskript, 1:sta gång). Hr Halvorsen har nyligen blifvit vald till kapellmästare vid Kristiania teater.

Musikföreningens 6:te konsert under hr Iver Holters ledning den 25 mars hade följande program: 1. Tschaikowsky: Sinfonie pathetique (1:sta gång); 2. Romanser med piano (frk Asta Larsen); 3. Schumann: Scener ur Goethes »Faust», 1:sta delen, för solo, kör och orkester (1:sta gång).

Den 26 mars gaf fru Ellen Gulbranson med biträde af danska pianisten frk Joh. Stockmarr en konsert, dervid hon sjöng en aria ur »Cid» af Massenet, slutscen ur Wagners »Götterdämmerung» samt sånger af Grieg, Cornelius och Sjögren. — En folk-konsert »med opläsning» af paret Oselio-Björnson, samt en Magnus-Malkine-konsert höra också till musiknöjena härstädes denna tid.

Från andra land.

London. På kristallpalatskonserten d. 18 mars utfördes Haydns oratorium »Skapelsen» till minne af detta verks första utförande, hvilket egde rum d. 17 mars 1799.

Wien. Sigfried Wagners opera »Der Bärenhäuter» gafs här första gången d. 27 mars och synes haft stor framgång. Efter aktsluten blef komponisten otaliga gånger inropad. Ett par dagar förut hade operan första gången uppförts i Hamburg, äfven der framkallande mycket bifall, hvilket förnämligast gällde andra akten.

I stora musikföreningssalen härstädes gafs d. 26 mars en konsert, å hvilken de tre pianokonsalter spelades, hvilka befunnits värdiga Bösendorfer-täflans pris. Publiken skulle nu afgöra huru prisen skulle bestämmas efter de särskilda verkens värde. Det på detta sätt vunna resultatet var följande. Första priset vann konserten i Emoll af Ernst von Dohnanyi från Budapest, spelad af komponisten (med 706 röster), andra priset konsert i Fdur af holländaren Jan Brandts Buys, spelad af komponisten (med 607 röster) och tredje priset konsert i Ess dur af Ed. Behm från Berlin, spelad af dr. F. Kuhlo och dirigerad af komponisten (med 598 röster).

Newyork. Ett par systrar Bessie och Mamie Silverfield, den förstnämnda 12, den andra 8 år, hafva såsom pianistiska underbarn väckt mycken uppmärksamhet på en af dem gifven konsert, hvarvid de utförde saker af Bach, Beethoven, Haydn, Schumann, Chopin m. fl.

Ett och annat från musikvärlden.

Heinrich Heine och komponisterna. Antalet af kompositioner till Heines dikter belöper sig, efter hvad Georg Brandes meddelar i »Neue freie Presse», till icke mindre än 3,000, och bland dem befinna sig en mängd af Schuberts, Mendelssohns, Schumanns, Brahms', Robert Franz' och Rubinsteins vackraste sånger. Allra mest, dubbelt mera än någon annan sång, har »Du bist wie eine Blume» komponerats af ej mindre än 160 olika tondiktare. Två af Heines dikter ha komponerats 83 gånger hvardera: »Ich hab' im Traum geweinet» och »Leise zieht durch mein Gemüth». Dernäst kommer i ordningen »Ein Fichtenbaum steht einsam», komponerad 76 gånger. 37 gånger har, berättas slutligen, den dikt af Heine komponerats, hvilken mer än alla hans andra sjungits, och hvilken först blef en studentsång, sedan en folkvisa i Tyskland: »Ich weis nicht, was soll es bedeuten» — sången om Loreley.

Dödsfall.

Bentzon-Gyllich, Oscar, f. d. opera-sångare, telegrafjänsteman, har nyligen aflidit i Åbo i följd af vattusot. Han var född 3 sept. 1847 i Fredriksborgs slott i Danmark, son af ståthållaren Geert S. von Gyllich och Margareta de Flindt. Han egnade sig först åt juridiska studier, hvilka måste afbrytas i följd af ögonsjukdom och var sedan tjänsteman i »The Great Northern Telegraphy Company» först i England, sedan tre fjärdedels år i Kina (Shanghai), kom sedan till Helsingfors, der han i ryska statens tjänst blef telegrafkontrollör. Han lemnade dock snart denna plats och debuterade der å Svenska teatern som Rigoletto i Verdis opera med detta namn, dertill föranledd af sin sympatiska omfångsrika och mäktiga röst. Vid denna teater stannade han i 4 år till dess operaafdelningen (1880) upphörde, och till hans förnämsta roller hörde Wilhelm Tell, Germont i »Den vilseförda», Renato i »Maskeradbalen», Luna i »Trubaduren», Pietro i »Den stumma», Rudolf i »Sömnängerskan», Figaro i »Barberaren» och i »Figaros bröllop». Hösten 1880 tog han anställning vid Mindre teatern i Stockholm och sjöng äfven på Nya teatern härstädes samt erhöi ett år derefter engagement vig kongl. teatern, der han äfven sjöng Lunas och Germonts partier, mera tillfredsställande som sångare än som skådespelare. Han lät äfven vi flere tillfällen höra sig å konserter.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn,
översatt och bearbetad efter

Prof. H. von Bocklet.

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, cloth-
band 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk,
gående i lagom hastighet och utan hopp
från det lättare till det svårare. Torde
vara den bästa pianoskola vi hittills haft
i Sverige. En ytterligare förtjänst hos
det verkligen vackra arbetet är att bear-
betaren förmått göra det så alltigenom
svenskt som det verkligen är.»
(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel
28 Drottninggatan 28.

Vacker musik till godt pris.

SVENSK MUSIKTIDNINGS

Musikalbum XI

Pris 1 krona

fins till salu å Expeditionen, Kungstensgatan
56, 3 tr., samt i bok- och musikhandeln.

Innehåll: för piano: **Beethoven: Kontra-
dans; J. Schulhoff: Confidence; J. Ad.
Hägg: Albumblätter: Impromptu. Lied an...;
Alb. Lindstrand: Minne af Rob. Schu-
mann: Sång med piano; A. M. Myrberg:
Svärmeri (a—d).**

Festmarsch

för piano af Gustaf Hägg.

Denna vackra och ståtliga marsch
finnes nu att tillgå i godtköpsupplaga å
50 öre.

Svensk Musiktidnings förlag.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 19:de årgången. — För hvarje musikaliskt hem,

utgifves 1899 efter samma plan som förut, innehållande *populär läs-
ning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier och musik-
bilaga*. Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom
juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af 5 kronor pr år, lös-
nummer 25 öre. Prenumeration sker här å *Expeditionen, Kung-
stensgatan 56, 3 tr., i bok- och musikhandeln*, å posten och tidnings-
kontor. I landsorten prenumereras bäst å *posten*.

OBS! Porträtter i N:o 1: Adolf Lindblad, Carolina Östberg, N:o 2: Adelina
Patti, Joh. Mazër, N:o 3: Ch. Gregorowitsch, N:o 4: Davida Afzelius, N:o 5: Algot Lange.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och Orgelhar-
monier af de bästa svenska och ut-
ländska fabriker i största lager till
billigaste priser under fullkomligt an-
svar för instrumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepôt för Blüthners
och Rönischs världsberömda
Flyglar och Pianinos.

Lennart Lundberg

Pianolärare.

Banérgatan 23, 3 tr., gården.

Gammal violin,

mycket god och billig hos Natusch,
Hamburg 4.

FRANKEL & C:os

Pianofabrik,

Drottningg.

38.

Förstklassigt fabrikat. Prisbelönt med
högsta pris. Låga fabrikspris. Begagnade
tagas i utbyte.

* * DANS-MUSIK * *

på piano, äfven vid mindre danstillställningar,
utföres af undertecknad, som deri eger mång-
årig vana och erkänd skicklighet.

Order mottagas här hos hrr musikhandlare
eller i min bostad, 53 Drottninggatan, 1 tr.
ö. g. t. h. (fru Claëssons pensionat).
Allm. Telefon 102 25.

Referens: Hofmusikhandlaren Lundquist.
Danskkomponisten *Henning R. Wejdling*.

Musiknyhet.

På B. Schotts Söhne i Mainz förlag
har utkommit:Lindstrand, Alb., 2 Morceaux de
SalonOp. 7 N:o 1 Valse Gracieuse.
» » 2 Barcarolle.

Pris å 1: 50.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å 2
kronor hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan
n:o 54.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen

första

pris, in- och
utrikes.Beqväma
afbetalnings-
vilkor.

*

Talrika vitsord
från framstående musici
och konstnärer, bl. a. från
Alfred Reisenauer, Professor
Frans Neruda, Alfred Grünfeld,
Moritz Rosenthal, Prof. Franz
Mannstädt, Dir. Aug. Körling,
Mad. Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru
Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass samt
Kungl. Musikaliska Akademien och Göteborgs
mera framstående musici och musiklärarinnor.

Skandinaviska Orgelfabrikens Kammarorglar,

hvarå de nyaste
uppfinningar och
förbättringar till-
lämpas, äro af
våra förnämsta
orgelkännare så-
väl i Stockholm
som i landsorten
enhälligt vitsor-
dade för att vara
de bästa i nord-
en tillverkade.
Prisbelönte i Kö-
penhamn 1888

(enda pris med medalj), i Norrköping 1889,
i Helsingborg 1890 (första pris). Pris-
kuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm.

Mästersamuelsgatan 24.

Innehåll: Tora Hwass (med porträtt).
— Ur E. von Hartmanns Estetik (forts.). —
Ytterligare om text och musik i Mozarts opera
»Enleveringen ur seraljen.» — Musikpressen.
— Litteratur. — Följetong: Gambisterna. —
Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser
från hufvudstaden och landsorten, från våra
grannland, från andra land. — Ett och annat
från musikvärlden. — Dödsfall. — Annonser.